

C310 – CUL34

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

6 juli 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het aankoopbeleid van de VRT ter voorbereiding van de start van digitale themakanalen

1

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het aankoopbeleid van de VRT ter voorbereiding van de start van digitale themakanalen

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tussen het indienen van deze vraag en het moment dat ik ze stel, zit om en bij één maand. U zult dan ook begrijpen dat bepaalde punten al voor een deel zijn beantwoord. Ik zal daar dan ook niet meer op ingaan.

Toch blijft een aantal zaken, waar ik ook in het verleden al over heb gesproken, overeind. Ik heb het dan over het financiële aspect, over de zaken waarover een openbare omroep beslist, de centen die hij besteedt, de opties die hij neemt. Ik zal daar vragen over blijven stellen. Het gaat ook over het aankoopbeleid van programma's, de rechten enzovoort.

Voor alle duidelijkheid wil ik toch benadrukken dat het niet mijn bedoeling is om de VRT de duivel aan te doen, om de VRT te bashen of om de openbare omroep continu onderuit te halen. Nogal snel wordt geopperd dat de belangen van de commerciële zenders worden verdedigd en dat ik tegen de openbare omroep ben. Daar gaat het mij niet om. Voor mij gaat het om het besteden van overheidsgeld en het bewaken van een evenwichtig medialandschap. Mijnheer de minister, ik veronderstel dat dit ook uw bekommernis is.

Hoe dan ook, de multimedia, de wereld van de postproductie is een kleine wereld. Dat geldt ook voor de mensen die betrokken zijn bij de aankoop van software, hardware en formats. Vrij snel kan men hier en daar wat opvangen over wat er aan de hand is, welke strategie er wordt gevolgd.

In mijn vraag kom ik terug op de digitale themakanalen. De VRT heeft blijkbaar zeer voorbarig uitgebazuind dat die kanalen er allemaal zouden komen. Hij stond klaar voor die themakanalen. Ik herinner me ook dat in deze commissie zeer regelmatig de vraag werd gesteld wat dat allemaal zou kosten. Tot nu toe zijn daar geen sluitende antwoorden op gekomen. We hebben nu vernomen dat de VRT een vrij grote en dure bestelling heeft geplaatst voor hardware. Het is een multiregie die digitale kanalen kan sturen. Ik stel me daar vragen bij. De heer

Decaluwe zal zich wel het verhaal van de landelijke radiofrequenties herinneren. Bepaalde radiozenders hadden hun studio al ingericht nog voor de vergunningen waren uitgereikt. Blijkbaar is er nu een multiregie met een specifiek doel gepland, waardoor multi channel broadcasting kan worden gerealiseerd.

Mijnheer de minister, ik ben heel benieuwd naar uw antwoord. Het gaat mij niet om de vervanging van de hardware of van de regie door apparatuur die kanalen stuurt, maar wel over de multiregie die specifiek werd ontwikkeld voor het sturen van digitale kanalen. Het gaat dus niet om het upgraden van materiaal en het vervangen van materiaal dat is afgeschreven.

Ik vind het heel vreemd dat het management van de openbare omroep, dat wordt betaald door en budgetten gebruikt van de Vlaamse Gemeenschap, zo ver vooruit loopt op de onderhandelingen over de beheersovereenkomst en de beslissingen over het aantal themakanalen. Wist de VRT meer of ging het om een gok? Die multiregie staat daar nu te staan. Als er nu maar één themakanaal moet worden gestuurd met die regie, dan is dat een financiële strop voor de VRT.

Mijnheer de minister, bent u ervan op de hoogte dat de VRT een multiregie voor digitale kanalen heeft besteld en dat die ook werd geïnstalleerd? Hebt u in verband met de regie contacten gehad met de VRT? Indien ja, wat heeft de VRT gezegd? Hebt u enig idee over de kostprijs? Vindt u dat dergelijke middelen voorbarig mogen worden besteed door de VRT? Met 'voorbarig' bedoel ik dat de VRT vooruitloopt op alle beslissingen die het parlement, u, of de Vlaamse Regering nog moeten nemen. Is dat wel goed financieel beheer?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de beslissing over het aantal en het soort themakanalen was van strategische aard. Ze was ook al strategisch voor het in werking treden van het nieuwe decreet. Als dat zo is, dan is dat voor het aankopen van apparatuur om die themakanalen te kunnen uitzenden ook het geval. Eerst moet er echter een strategische beslissing worden genomen inzake themakanalen. Pas dan kan er worden gedacht aan de infrastructuur om een en ander te realiseren. Dat is de logische gang van zaken. Dit merkwaardige gerucht doet al een tijdje de ronde. Een goed parlementslid heeft als taak daarover bij de VRT en de sector informatie in te winnen.

Men zet de zaken op hun kop. Eerst zorgt men voor infrastructuur, en pas nadien gaat men kijken of men ze

wel kan gebruiken. Ik heb toevallig een bestek in handen gekregen. Het heeft als kenmerk TIS05-03 voor de installatie van een multikanalenregie voor twee generalistische kanalen en vier themakanalen, met de mogelijkheid om uit te breiden tot acht themakanalen. Dat is dus wat het management van de VRT in dat bestek van juli 2005 had gepland.

De opdracht is in december 2005 toegekend aan het Nederlandse bedrijf Alphatron. Er was bepaald dat de oplevering omstreeks deze tijd zou gebeuren. Volgens mijn informatie is dat nog niet gebeurd; men hoopt dat dit tegen oktober zou gebeuren. De kostprijs bedraagt, onderhoudskosten niet meegerekend, ongeveer 4 miljoen euro.

De vraag is natuurlijk in welk geheel dit past. Als het past in de verdere digitalisering, dan kan ik dat begrijpen. Het gaat daar echter niet over. Een vorm van digitalisering is er al. Wat hier telt, is het feit dat men investeert in iets dat moet dienen waarover nog niets is beslist. Het management heeft dat op zijn eentje beslist, zonder medeweten van de raad van bestuur. Of hebt u bijkomende informatie dat dit initiatief valt onder het zogenaamde TOM-project, mijnheer de minister?

Ik weet dat de bestuurders het moeilijk hebben om een inzicht te verwerven in de kostprijs van het TOM-project. We kennen het probleem. De gedelegeerd bestuurder heeft gezegd dat ons dat in feite allemaal niet aanbelangt. Ondertussen is het wel zo dat de regering in een zogenaamde TOM-lening van 55 miljoen euro heeft moeten voorzien om ervoor te zorgen dat de renovatiewerken kunnen doorgaan. Als dit initiatief in het zogenaamde TOM-project past, dan moet men dat expliciet vermelden. En dan moet men erkennen dat men zijn hand heeft overspeeld door werken te bestellen die men in feite niet nodig heeft. Men gedraagt zich als een industrieel die de uitbreiding van zijn machinepark al bestelt vooraleer dat hij weet of hij zijn zonevreemd bedrijf wel kan uitbreiden.

Een bedrag van 4 miljoen euro is niet weinig, en dan zijn de onderhoudskosten nog niet meegerekend. Ik vind dat het management zich bezondigt aan slecht bestuur. Ik heb dat twee weken geleden ook gezegd, naar aanleiding van de actuele vragen over de VRT: dit is een van de redenen waarom de VRT met structurele tekorten kampt. De transparantie is onvoldoende om hierover definitieve uitspraken te doen, maar ik vermoed dat de VRT een tekort van ongeveer 30 miljoen euro torst. Zoals u gisteren antwoordde op een actuele vraag, zal het management dat tekort in de begroting 2007 moeten wegwerken zonder dat de belastingbetaler daarvoor opdraait.

Hoe verklaart u dat de infrastructuur voor vier themakanalen er al is zonder een formele beslissing? Welke

werkwijze werd daarbij gevolgd? Welke conclusies trekt u daaruit?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is nuttig hier een en ander te verduidelijken. De beslissing van de regering van 16 juni is gekend: daar ga ik niet meer op in. Hier wil ik beklemtonen dat multikanaleneindregie niets te maken heeft met het al dan niet analoog of digitaal uitzenden door de distributeurs. Op dit ogenblik wordt er zowel analoog als digitaal uitgezonden. De VRT doet dat via de eter. Daarnaast is Belgacom actief. Er is ook satelliettelevisie, Telenet en Interkabel. De digitale distributie is door de kabelmaatschappijen opgestart in 2005. Het interne VRT-sigitaal is al een hele tijd digitaal.

Tot vandaag worden zowel de digitale als de analoge uitzendensignalen van Eén en van Canvas/Ketnet elk door één kanaalregie uitgezonden. Er zijn nu dus twee regies voor elk kanaal werkzaam. Dat vereist één operationele bemanning per net. De infrastructuur is meer dan tien jaar oud en is dringend aan vervanging toe, want zelfs de bedrijfszekerheid van de bestaande eindregie komt in het gedrang. Ter gelegenheid van deze vervanging werd ingespeeld op de mogelijkheid om efficiënter te werken, dankzij de bouw van één geautomatiseerde infrastructuur die toelaat om met één bemanning uit te zenden. Dit laat de operationele kosten dalen. In plaats van twee keer een eindregie-infrastructuur te moeten opzetten, hoeft dat maar één keer. De stap van een tweekanaalregie naar een multikanaalregie is bovendien klein. De volledige basisinfrastructuur en de automatisering is immers voorhanden. De investering heeft betrekking op extra capaciteit en uitgangen op de weergaveserver.

De kosten voor het vervangen van de twee eenkanaalregieën door één multikanaalregie is, met andere woorden, substantieel lager dan het vervangen van de twee eenkanaalregieën door twee nieuwe. De VRT vindt het noodzakelijk te investeren in een eindregie die multikanaal-mogelijkheden bevat, waarbij iedere toevoeging van een kanaal maar een marginale kostenstijging geeft bij uitbreiding. De levensduur van deze nieuwe eindregie is minstens acht jaar. Deze investering van de VRT getuigt van investeringsmanagement dat vooruitblijkt en bevat een rationalisering voor de huidige afgeschreven in het gedrang komende tweekanaalregie, namelijk posten met aparte bemanning.

De nieuwe technologie voegt blokken van kanalen toe bij multikanaalregie. Telkens een kanaal afzonderlijk toevoegen kan niet. Er wordt een blok van vier kanalen toegevoegd. U hebt interne informatie dat het over vier kanalen gaat. Van dat blok van vier kanalen kan men gebruiken wat men nodig heeft. Het bijkomend in ge-

bruik nemen van een kanaal vergt eigenlijk bijna geen extra investering. Een mogelijke optie is dat er later nog eens een blok bijkomt, maar dat gebeurt niet in een eerste fase.

De nieuwe multikanaaleindregie zal lagere exploitatiekosten per uur uitzending en een efficiëntere werking mogelijk maken door de mogelijkheid de eindregie te koppelen met het nieuwe uitzendplanningssysteem van de VRT. De installatie van een nieuwe eindregie met meer kanalen brengt marginale kosten mee in vergelijking met de totale vervangingsinvestering. Deze investering valt binnen het financieel plan van de lopende beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb aandachtig geluisterd naar het verhaal. Ik vermoed dat de VRT dat als antwoord heeft gestuurd.

Met alle respect, maar de loonkost van een eindregie verlagen door er één persoon te zetten, kan niet. Iedereen kent ongeveer de tarieven van iemand die in een eindregie zit en dat is niet te vergelijken met de prijs van de hardware die wordt geïnstalleerd.

De VRT spreekt zichzelf continu tegen. Het is ergerlijk. Ik geloof niet meer in Sinterklaas. Men zegt dat het per toeval is dat die eindregie nu vervangen wordt en dat het per toeval is dat een multibandregie wordt gezet met acht kanalen. Dat is allemaal per toeval. Wat er gepland en gevraagd wordt, zit allemaal in het verlengde van het verhaal. Ik ben verheugd dat de heer Decaluwe iets gemakkelijker aan informatie geraakt dan ik.

Het verhaal toont aan dat er bij de VRT wordt gepland en aangekocht. Het gaat ook over televisierechten en over formats om al die acht kanalen gevuld te krijgen. De multikanaalregie is er een onderdeel van. Je kunt de analoge apparatuur vervangen door digitale, maar het gros ervan is al vervangen door digitale apparatuur. De apparatuur wordt al jarenlang vervangen met zware investeringen en met maxiregieën voor het nieuws, allemaal digitaal. Iedereen moest trouwens alles digitaal aan de VRT leveren, ook op harde schijven. Dat is al langer aan de gang. Dan zou ik nu doodsimpel van de VRT moeten geloven dat alles superdigitaal gebeurde maar dat het eindsignaal, voor het naar de kabeldistributiemaatschappijen gaat, analoog vertrekt met afgeschreven materiaal dat tot op de draad versleten is. Dat klopt niet. Ik verwijt u dat niet mijnheer de minister, maar dat is niet juist. Ze mogen me proberen een oor aan te naaien, maar er staat geen analoge eindregie meer. Ofwel hebben ze gezegd dat er digitale stond en hebben ze het geld ergens anders gestoken.

Minister Geert Bourgeois: Naarmate de VRT materiaal

vervangt, wordt er digitale apparatuur aangekocht. Intern is men alles digitaal beginnen produceren. Telenet zond tot verleden jaar, en nu nog, analoog uit. Er moest een omzetting gebeuren. Dat is geen zaak van de VRT, dat is omdat de distributie analoog gebeurde, en nu nog altijd hoofdzakelijk. De VRT heeft in de loop van de voorbije jaren alle hardware omgeschakeld naar digitale hardware, dat is toch evident. Nu is men bezig om naar high definition over te schakelen telkens er in vervangingsapparatuur voorzien wordt. Dat is toch vooruitziendheid, dat is toch niet onlogisch, dat is toch beter dan te wachten tot er plots massaal high definition wordt uitgezonden. Telenet en Belgacom kunnen nu niet in high definition gaan. Ik vind het heel logisch dat de VRT naarmate de apparatuur wordt vervangen, daarnaar overschakelt.

Hier gaat het over de multikanaalregie. De VRT zegt me dat de bestaande tweekanaalregie tien jaar oud, afgeschreven en gedemodereerd is, in de mate dat de bedrijfszekerheid ervan in het gedrang komt. Ik heb u al meegedeeld dat er nu apparatuur voor multikanaalregie op de markt is die goedkoper is dan de bestaande apparatuur te vervangen door opnieuw twee apparaten. Het is een kwestie van goed management. Waarom afgeschreven apparatuur voor eenkanaalregie vervangen door twee apparaten voor eenkanaalregie?

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, het is niet dat ik tegen de digitalisering van de VRT ben. U moet toch ook aanvoelen waar het om gaat? De VRT blaast in zijn antwoorden altijd koud en warm tegelijk. Toen die voorstellen werden gedaan voor digitale kanalen en u in de regering onder druk werd gezet omdat de VRT dat nodig zou hebben voor zijn expansie, dan werd daar een prijskaartje aangehangen van ettelijke miljoenen.

In dezelfde commissie zei ik al dat alles wat te maken heeft met productie goedkoper wordt. U kunt de verslagen erop nalezen. Ik heb naar aanleiding van vorige antwoorden van de VRT al gesteld dat het niet klopte, juist omdat hardware en software voor beeldbewerking nu goedkoper wordt. De kostprijs voor digitale kanalen die toen door de heer Mary werd gelanceerd was dan ook exuberant hoog, maar er werd alleen maar raar naar mij gekeken omdat ik dat durfde te vernoemen. Nu krijgen we hetzelfde argument van de VRT zelf, die nu ook zegt dat het goedkoper wordt. Ze spuien dus mist.

Ik houd dus mijn hart vast, en ik dring dan ook voortdurend aan op een financiële audit. Binnenkort komen de DAB-frequenties. Ik hoop dat u ondertussen weet dat de DAB-zenders die de VRT heeft laten installeren aan vervanging toe zijn, nog voor het van start gaat. Is dat vooruitziend investeren? In de kelders liggen de decoders van het vroegere Schotenproject uit de vorige

legislatuur. Met alle respect: er wordt hier fameus met geld gemorst. Wij kunnen dat niet zien, want we krijgen geen inzage. Het antwoord is altijd dat het goedkoper of duurder is. Zo is het altijd wat. Maar als we al die antwoorden over het financiële aspect van de openbare omroep naast elkaar leggen, dan blijkt dat ze steeds koud en warm tegelijk blazen. Het klopt gewoon niet.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik ben het eens met de technische uitleg van de VRT, maar daar gaat het niet om. Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u en wij voor de zoveelste keer door het VRT-management in de maling worden genomen. Ze zeggen dat ze de multikanaalregie voor de eindregie van twee naar een gaan brengen. Daar kan ik inkomen, want we gingen al de digitale weg op, maar waarom moeten er meteen vier blokken bij, en daarna nog eens vier? Ze konden ook een bestek maken met twee, en afhankelijk van de regeringsbeslissing uitbreiden met vier, en daarna nog eens met vier, maar neen, het is meteen twee plus vier, punt uit.

De uitleg is dat het allemaal niet zoveel kost, maar bent u daar zeker van? Wie heeft daar zicht op? Waar is de financiële garantie? Ze maken ons voortdurend maar wat wijs. Ik blijf herhalen dat er een externe financiële audit moet komen, desnoods in september of oktober. Het management is niet goed bezig. De raad van bestuur moet daar ook maar eens vragen over durven stellen.

De heer Dany Vandebossche: Die discussie voeren we hier al lang. Wij zijn hier nu eigenlijk bezig raad van bestuur te spelen.

De heer Carl Decaluwe: Dat is juist. En de moraal van het verhaal is dat het hier om belastinggeld gaat. De financiële putten zijn er al. Na de plenaire vergadering hebben we weer meteen de reactie gekregen dat het allemaal niet juist is, maar laat ze dat maar eens aantonen. Momenteel is er een put van ten minste 30 miljoen euro. Een externe audit kan dat bevestigen. We zijn niet bereid in de begroting voor 2007 – of eventueel bij controles – de gaten die het gevolg zijn van het foute management, te dichten.

Mijnheer de minister, we weten dat ze er zijn, en u weet dat ook. Het wordt allemaal verkocht als vooruitziend, visionair enzovoort, maar daar is niets van aan. Het management heeft opnieuw de raad van bestuur en de regering in de maling genomen. De grote woorden van de gedelegeerd bestuurder worden nu al verklaard door de bestekken 2005, een opdracht in december 2005 en de zwaarwichtige verklaringen in Humo. Het is allemaal niet toevallig, en ik begrijp niet dat dit allemaal nog verdedigd wordt.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: De raad van bestuur stelt wel vragen, maar krijgt amper of de verkeerde antwoorden. Althans dat is mijn indruk. Ik heb er vier jaar in gezeten, en ik heb meegemaakt dat een collega niet eens de kans kreeg bepaalde dossiers in te zien, om welke reden dan ook. Er werd gezegd dat hij niet meer in de dossiers mocht snuffelen. Dat is een probleem.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Collega's, de zaken mogen niet door elkaar worden gehaald. Ik herhaal dat ze binnen de marges van de beheersovereenkomst zijn gebleven. Ze mochten dit doen. Tijdens de lopende beheersovereenkomst mochten ze in bepaalde jaren minder uitgeven, en in andere jaren meer. Daarom werd gespaard tot 2006. Als ze daarmee structureel boven het uitgavenplafond komen, dat volgend jaar stijgt met 4 procent zonder dat er een wijziging komt van de andere financieringsvormen, dan is dat een probleem van de VRT zelf, dat door de VRT moet worden opgelost. Dat heb ik al op de tribune gezegd, en het is heel duidelijk.

Noch door de vorige minister, noch door mij, noch in de vorige beheersovereenkomst is gezegd dat er in 2006 meer mag worden uitgegeven in die mate dat er wordt geanticipeerd op 2007. Als dat dan wel is gebeurd, dan hebben we daar zelfs geen audit over nodig. De begroting 2007 komt eraan. Het moment van de waarheid komt er dus in september.

Ten tweede: ik heb geen redenen om te twijfelen aan wat de VRT mij meedeelt. Als de bestaande systemen, die tien jaar oud zijn, de bedrijfszekerheid in het gedrang brengen, dan is het vooruitziend om een vervangingsinvestering door te voeren en een multikanaalregie in te voeren. De VRT laat me weten dat de vervangingsinvestering goedkoper is dan het opnieuw installeren van twee eenkanaalregieën.

Die beslissing is dus goed. Ze biedt ruimte om in de toekomst alle mogelijkheden te benutten. Als dat niet klopt, dan is dat erg en kan de raad van bestuur ingrijpen. Het gaat om een operationele beslissing, en daarvoor kan een auditcomité worden ingeschakeld. De raad van bestuur kan een beroep doen op een remuneratiecomité, een auditcomité en een VAR-comité. Audits zijn dus mogelijk. Wat de structurele ingrepen betreft, zal de begroting van 2007 voor het moment van de waarheid zorgen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik ben verheugd te horen dat de heer Decaluwe ondertussen ook het nut van een externe financiële audit inziet. *(Opmerkingen van de heer Decaluwe)*

Het is vreemd dat de VRT vandaag zegt dat deze oplossing opmerkelijk goedkoper is dan het alternatief. De VRT stelt dat het vandaag allemaal erg zuinig wordt aangepakt. Tezelfdertijd echter beconcurrereert de VRT de externe productiehuisen door producten en formats voor hun neus weg te kapen door ze anderhalve tot twee keer boven de marktprijs aan te kopen. Die producten en formats belanden dan gewoon in hun kelders, voor eventueel gebruik als die acht kanalen er zouden komen. Het klinkt bijgevolg nogal ongeloofwaardig dat men vandaag met een dit-is-goedkoperverhaal afkomt. Een goed beheer, enige consequentie en fair play zouden niet misstaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
